

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย เพื่อศึกษาการให้ความหมายของการตั้งครรภ์ของมารดาวัยรุ่น ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้มารดาวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์จนตั้งครรภ์ก่อนการสมรส เหตุการณ์ที่มารดาวัยรุ่นประสบในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอด และระยะหลังคลอด และการปรับตัว การแก้ปัญหา และการตอบสนองความต้องการของมารดาวัยรุ่น ที่มาคลอดบุตรที่โรงพยาบาลบางกระทุ่ม อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก ผู้ให้ข้อมูลหลักเป็นมารดาวัยรุ่นอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 19 ปี จำนวน 11 ราย โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีของโคไลซี (Colaizzi) ผลการวิจัยพบว่า

1. ความหมายของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น หมายถึง "การตั้งครรภ์ที่มารดามีอายุน้อย ยังอยู่ในวัยเรียน ยังไม่ได้แต่งงาน ไม่ได้ทำงาน ยังไม่พร้อมที่จะมีบุตร เป็นการตั้งครรภ์ที่มารดาไม่ได้ตั้งใจ และไม่อยากได้บุตรแต่เกิดจากความผิดพลาดและไม่ได้คุมกำเนิดจนนำไปสู่การทำแท้งหรือออกจากโรงเรียน หรือการเป็นบุตรที่ไม่มีบิดา หรือมารดาต้องเลี้ยงบุตรแต่ผู้เดียว"

2. ปัจจัยเอื้ออำนวยให้มารดาวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส คือ เหตุการณ์ที่ชักนำให้มารดาวัยรุ่นรู้จักกับฝ่ายชาย คือ ฝ่ายชายรู้จักญาติของมารดาวัยรุ่น อยู่บ้านใกล้กัน เรียนโรงเรียนเดียวกัน และรู้จักกันโดยบังเอิญ จากนั้นจึงสร้างความคุ้นเคย โดยฝ่ายชายเข้ามาใกล้ชิดที่บ้าน พบกันบ่อยๆ ที่โรงเรียน และชวนกันไปเที่ยวตามลำพัง ปัจจัยที่เอื้ออำนวยให้มารดาวัยรุ่นได้เสียกันกับฝ่ายชาย ได้แก่ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเมาสุรา ไปเที่ยวกับฝ่ายชายตามลำพังหรือฝ่ายชายพาไปบ้านของ

ตนหรือบ้านเพื่อนขณะไม่มีผู้ใหญ่อยู่บ้าน การไปอยู่บ้านฝ่ายชาย และ ฝ่ายชายชวนมารดาวัยรุ่นไปอยู่ที่บ้านของตน

3. เหตุการณ์ที่มารดาวัยรุ่นประสบในระยะตั้งครรภ์ไตรมาสที่ 1 คือประจำเดือนไม่มา แพ้ท้อง กว่าจะทราบว่าตั้งครรภ์ก็ย่างเข้าสู่ไตรมาสที่ 2 แล้ว มารดาวัยรุ่นรู้สึกว่ามันไม่พร้อม กลัวพ่อแม่เสียใจและกลัวถูกออกจากโรงเรียน จึงปิดบังพ่อแม่และครูโดยไม่ไปโรงเรียน และไม่กลับบ้าน และในที่สุดต้องถูกให้ออกจากโรงเรียน มีผู้สนับสนุนให้ทำแท้งคือมารดา เพื่อน และฝ่ายชาย แต่มารดาวัยรุ่นไม่กล้าทำเพราะกลัวอันตรายและกลัวบาป บุคคลแรกที่มารดาวัยรุ่นบอกว่าตั้งครรภ์คือฝ่ายชาย ซึ่งมีปฏิกริยาแตกต่างกันออกไป 4 แบบ คือ ดีใจ เฉยๆ งง และปฏิเสธมารดาวัยรุ่นกับบุตรในครรภ์ จากนั้นจึงทำพิธีแต่งงานแบบง่ายๆ โดยการผูกข้อมือ และอยู่กินกันเฉยๆ อีก 2 ราย แยกทางกับฝ่ายชาย มารดาวัยรุ่นไปฝากครรภ์ ในช่วงนี้มีผู้ให้กำลังใจ คือ เพื่อน ญาติ ในช่วงไตรมาสที่ 2 เมื่อรู้สึกว่าทารกเริ่มดิ้นมารดาวัยรุ่นมีปฏิกริยาแตกต่างกัน คือ รู้สึก ดีใจ เครียด และเฉยๆ ในไตรมาสที่ 3 เป็นช่วงที่มารดาวัยรุ่นรู้สึกอึดอัด กลัวการคลอดบุตร ช่วงนี้มารดาวัยรุ่นเตรียมของใช้สำหรับบุตร มีความรู้สึกอยากเห็นหน้าบุตร เจ็บครรภ์เตือน ในระยะคลอดมารดาวัยรุ่นรู้สึกดีใจเมื่อได้ยินเสียงบุตรร้อง มารดาวัยรุ่นไม่ทราบวิธีการดูแลและการเลี้ยงบุตร ในช่วงนี้มารดาวัยรุ่นต้องการการดูแลจากสามี

4. มารดาวัยรุ่นมีการวางแผนเลี้ยงดูบุตร โดยมารดาวัยรุ่น เลี้ยงดูบุตรเอง ให้ญาติช่วยเลี้ยงให้และจ้างคนอื่นเลี้ยงดู ส่วนผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร คือ มารดาวัยรุ่น ให้สามี และบิดามารดาของมารดาวัยรุ่นที่ไม่ได้ทำงาน มีมารดาวัยรุ่นเพียง 1 ราย ที่ได้กลับไปเรียนหนังสือต่อ ส่วนมารดาวัยรุ่นคนอื่นต้องทำงานและมีภาระในการเลี้ยงดูบุตร มารดาวัยรุ่นมีการวางแผนครอบครัวโดยจะรับประทานยาเม็ดคุมกำเนิดและยาฉีดคุมกำเนิด ส่วนมารดาวัยรุ่นจำนวน 2 ราย ไม่ได้คุมกำเนิดเพราะแยกทางกับฝ่ายชาย

This descriptive qualitative research aimed to study the experience and needs of adolescent mothers in rural area who had child deliveries at Bangkatum hospital, Phitsanulok province during December 2007 and February 2008. Key informant were purposively selected from mothers age 19 years and less. Data were collected by in-depth interview and were analyzed by Colaizy's method. The results of the study revealed that:

1. The meanings of adolescent pregnancy from the samples' point of view was one or more of these word: pregnancy of young women, student pregnancy, unmarried pregnancy, unemployed, not ready to have a child, unintended pregnancy, unwanted pregnancy from failure of or no birth control, pregnancy that leaded to criminal abortion, father less children.

2. Contributory factors leading to adolescent sexual relation and unwanted pregnancy were situations getting to know and familiar with boyfriends and having opportunities for sexual relation.

3. Experience of adolescent mothers could divided into three stages; during pregnancy, labor, and after delivery. The experience during the first trimester of pregnancy were: pregnancy symptoms; reactions to pregnancy of the pregnant women, the male spouses, and their families; having suggestion from others, conduct according to culture, leaving school, getting support from friends and relatives, getting antenatal services. Experience during the second trimester of pregnancy when there were fetal movement were: delight, stressful, or no feeling. The experience during the third trimester were: fear of delivery, preparation of things for babies, need of seeing babies' face, and the feeling of false labor pain. The experience during delivery were labor pain and delightful. The experience after children birth were: postpartum pain, episiotomy pain, weakness, did not know how to care for baby, and need their spouse to see the baby.

4. The adaptation, problem solving, and needs of the adolescent mothers were planning for child caring, cost for child care, going back to schools, and family planning.